

ANITA TOMANEK

<https://orcid.org/0000-0002-7675-308X>, Biblioteka Śląska

Piśmiennictwo o Śląsku w wyborze (2024)

Wykaz prezentuje wybrane opisy wydawnictw zwartych dotyczących Górnego Śląska, Opolszczyzny i Śląska Cieszyńskiego oraz Zagłębia Dąbrowskiego i Ziemi Częstochowskiej. Więcej, w tym opisy artykułów z czasopism naukowych, popularnych i z prasy znaleźć można w bazie *Bibliografia Regionalna Biblioteki Śląskiej w Katowicach* (bibliografia.bs.katowice.pl).

Wykaz zastosowanych akronimów

AGH – Akademia Górniczo-Hutnicza
AP – Archiwum Państwowe
BŚ – Biblioteka Śląska
GIG – Główny Instytut Górnictwa
IBR – Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej
IDA – Instytut Dokumentacji Architektury Biblioteki Śląskiej
IPN – KŚZpNP – Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
IŚ – Instytut Śląski
LDLH – Lokalne Dziedzictwo LH Local Heritage
LO – Liceum Ogólnokształcące
MBP – Miejska Biblioteka Publiczna
MDK – Miejski Dom Kultury
MG – Muzeum Górnos Śląskie
MHK – Muzeum Historii Katowic
MM – Muzeum Miejskie
MŚ – Muzeum Śląskie
MŚC – Muzeum Śląska Cieszyńskiego
PIB – Państwowy Instytut Badawczy
PŚ – Politechnika Śląska
PTH – Polskie Towarzystwo Historyczne
PTL – Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
RWWTUO – Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego
ŚCWIS – Śląskie Centrum Wolności i Solidarności
ŚUM – Śląski Uniwersytet Medyczny
TNŻ – Towarzystwo Naukowe Żywieckie
TPCD – Towarzystwo Przyjaciół Czechowic-Dziedzic

TSKNnŚO – Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim
 UHP – Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza
 UKEN – Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej
 UM – Urząd Miejski
 US – Urząd Statystyczny
 UO – Uniwersytet Opolski
 UŚ – Uniwersytet Śląski
 UWrocław – Uniwersytet Wrocławski
 WBP – Wojewódzka Biblioteka Publiczna

Nauki humanistyczne

Historia

Opracowania ogólne

- 25 lat Euroregionu Silesia. Praca zbiorowa, [pod red. Grzegorza Wawoczego], Stow. Gmin Dorzecza Górnej Odry, Racibórz 2024, s. 192, il.
- Colloquium Opole 2023. O wolności i demokracji we współczesnej Europie z historycznej i politologicznej perspektywy*, pod red. Marka Mazurkiewicza, Agaty Haas i Roberta Wieczorka, IŚ, Opole 2024, s. 300, wykr. (*Colloquium Opole Polacy – Niemcy – Czesi. Sąsiedztwo w XXI wieku*)
- Koneczny Feliks, *Dzieje Śląska*, Miles, Kraków cop. 2024, s. 562. Na podst. wyd. z 1897 r.
- Lachur Czesław, *Opolszczyzna i ziemie przyległe. Panorama krajoznawczo-historyczna*, Wydaw. Nowik Sp. j., Kępa – Opole 2024, s. 275, il.
- Röger Maren, Stolarska-Fronia Małgorzata, *Gezeigte Grenzen. Erkundungen deutsch-polnisch-jüdischer Beziehungsbilder zwischen 1890 und 1920*, unter Mitarbeit von Marcin Wieloch, Vincent Hoyer und Ryszard Kaczmarek, Sandstein, Dresden 2024, s. 102, il. (*Visuelle Geschichtskultur*, Bd. 23)
- Staszewski Janusz, *Przeszłość wojenna Śląska*, Wydaw. Inforteditions, Tarnowskie Góry – Połomia 2024, s. 59, il. (Pola Bitew, n° 118). Na podst. wyd. z 1938 r.
- Zalega Dariusz, *Chachary. Ludowa historia Górnego Śląska*, Wydaw. Krytyki Politycznej, Warszawa 2024, s. 269 (Seria Historyczna, 48)

Historia do 1742 r.

- Juszyński Jakub, *Ziemia Dziadoszan 1 IX 1015. Wielkie zwycięstwo polskich łuczniaków*, Wydaw. Inforteditions, Połomia – Tarnowskie Góry 2024, s. 85, il. (Pola Bitew, n° 114)
- Sobel Jagna Rita, *Katalog pieczęci proboszczów śląskich kościołów parafialnych do 1419 roku*, Wydaw. Księgarnia Akademicka – AP, Kraków – Wrocław 2024, s. 168, il.
- Sperka Jerzy, *Studia z dziejów migracji rycerstwa śląskiego do Królestwa Polskiego (zwłaszcza na Ruś Czerwoną) w XIV–XV wieku*, Wydaw. Avalon, Kraków 2024, s. 270, il.

Historia 1742–1918 r.

- Kalinowska-Wójcik Barbara, „*W Katowicach się urodziła miłość do Syjonu*”. Konferencja Katowicka protosyjonistów w 1884 roku – źródła, wydarzenia, postacie, rocznice, Wydaw. UŚ – MHK, Katowice 2024, s. 259, il.
- Nawrot Dariusz, *Czyn legionowy w Zagłębiu Dąbrowskim w 1914 roku*, Cum Laude – Pałac Schoena Muzeum – Instytut Zagłębia Dąbrowskiego, [Bielsko-Biała] – Sosnowiec 2024, s. 142, il.
- Pałasiewicz Artur, *Życie codzienne żołnierza piechoty c.k. armii*, [aut. wstępu Ryszard Kaczmarek], Wydaw. BŚ – IBR BŚ, Katowice cop. 2024, s. 283, il.
- Przez Sławków do Niepodległości. Legiony Polskie w Sławkowie i Zagłębiu Dąbrowskim. Album, [red. nauk. Zbigniew Matuszczyk, zesp. aut. Jan Marian Włodek i in.], UM, Sławków 2024, s. 163 s., il.

Historia 1918–1939 r.

- Długajczyk Edward, *Lichynia. Lichynia 22–23 maja i 2 czerwca 1921 roku. Powstańcy z Bogucic-Zawodzia i Giszowca. Materiały źródłowe*, [Wydaw.] Edward Długajczyk – Monika Długajczyk, Tychy 2024, s. 148, il. (Biblioteka Powstań Śląskich i Plebiscytu, t. 6)
- Długajczyk Edward, *Powstania śląskie i plebiscyt w Kosztowach, Krasowach i okolicy. Materiały źródłowe*, [Wydaw.] Edward Długajczyk – Monika Długajczyk, Tychy 2024, s. 414, il. (Biblioteka Powstań Śląskich i Plebiscytu, t. 5)
- Hulka-Laskowski Paweł, *Śląsk za Olzą*, [red. i przypisy Remigiusz Okrasa], Kongres Polaków w RC, Czeski Cieszyń 2024, s. 530, il. Na podst. wyd. z 1938 r.
- Najstarsi powstańcy śląscy i działacze plebiscytowi. Ewidencja personalna, zestr., zest., wstępem i przypisami opatrzył Paweł Parys, MŚ, Katowice 2024, s. 237
- Odnaczeni Śląskim Krzyżem Powstańczym, zest., wstęp. i przypis. opatrzył Jan Sasor, MŚ, Katowice 2024, s. 434, il.
- Polegli i zamordowani w czasie powstań śląskich ze strony polskiej 1919–1921 (1922). Bilans ofiar na podstawie wykazów z 1936 i 1970 roku, zest., wstęp. i przyp. opatrzył Paweł Parys, MŚ, Katowice 2024, s. 150, il.
- Stachowicz Krzysztof, *My – dzieci hałdy. O kryzysie gospodarczym, biedaszybach i siedliskach nędzy*, LDLH, Chorzów 2024, s. 374, il.
- Taborski Jacek, *Kawaleria Wojsk Powstańczych Górnego Śląska w 1921 roku*, Eko-Dom Sp. z o.o., Grajewo cop. 2024, s. 94, il.
- Wojciech Korfanty i jego Śląsk w relacjach i świadomości społecznej, pod red. nauk. Michała Spurgiasza, Agnieszki Misiurskiej, IŚ – Instytut im. Wojciecha Korfantego, Opole – Katowice 2024, s. 158, il. (Studia Korfantowskie, t. 3)

Historia 1939–1945 r.

- Kłakus Michał, *Biskup Gawlina wobec Żydów w czasie II wojny światowej*, IPN – KŚZpNP. Oddział w Katowicach, Wydaw. IPN, Katowice – Warszawa 2024, s. 174, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Dzieje Żydów w Polsce i Stosunki Polsko-Żydowskie w Latach 1917–1990)
- Lipka-Stępniewska Maria, *II wojna światowa we wspomnieniach mieszkańców Ogrodzienca*, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Ogrodzieniec 2024, s. 86, il.

- Małecki Marian, *Z dziejów wojny obronnej Polski w 1939 r. Bitwa graniczna pod Pszczyną*, wyd. 3 popr., Wydaw. Inforteditions, Tarnowskie Góry 2024, s. 226, il. (Bitwy / Taktyka, # 172)
- Primke Robert, *Kluczbork i okolice 1945*, Ridero, [Kraków] 2024, s. 35, il.
- Primke Robert, *Na północ od Opola. 1945*, Ridero, [Kraków] 2024, s. 43, il.
- Primke Robert, *Od Praszki do Odry*, Ridero, [Kraków] 2024, s. 39, il.
- Węgrzyn Dariusz, „Internirung”. *Deportacja mieszkańców Górnego Śląska do ZSRS na tle wywózek niemieckiej ludności cywilnej z terenu Europy Środkowo-Wschodniej do sowieckich łagrów pod koniec II wojny światowej*, IPN – KŚZpNP. Oddział w Katowicach, [Wydaw.] IPN, Katowice – Warszawa 2024, s. 632, il.
- Żmij Józef, *Dolina śmierci. Wspomnienia więźnia z obozu koncentracyjnego Gusen*, oprac. Emilia Dziewiecka, Instytut Pileckiego, Warszawa 2024, s. 214, il.
- Żywocice 1944. *Osiemdziesiąta rocznica tragedii żywocickiej*, [red. Irena French, aut. tekst. Irena French, Karin Lednická, Wojciech Święś, tł. Anna Dorota Kamińska, Karin Lednická], [MŚC], Cieszyn 2024, s. 51, il. Tekst równol. pol.-czes.

Historia po 1945 r.

- Buchowski Marian, *Rondo. Opolskie fragmenty przeprawy z PRL do RP*, WBP im. Emanuela Smolki, Opole 2024, s. 614, il.
- Dziurok Adam, *Osądzenie przestępstw okresu II wojny światowej przez Specjalny Sąd Karny w Katowicach w latach 1945–1946*, IPN – KŚZpNP. Oddział w Katowicach, [Wydaw.] IPN, Katowice – Warszawa 2024, s. 439, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Struktury i Metody Działania Aparatu Bezpieczeństwa w Polsce 1944–1989/90)
- Pałys Piotr, *W trójkącie Warszawa-Belgrad-Praga. Dyplomacja jugosłowiańska wobec konfliktu polsko-czechosłowackiego z lat 1945–1947*, IŚ, Opole 2024, s. 197
- Urząd ds. Wyznań i jego struktury terenowe w województwie opolskim w latach 1950–1989. *Wybór źródeł z zasobów Archiwum Państwowego w Opolu oraz Oddziałowego Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej we Wrocławiu*, wstęp, wybór i oprac. Zbigniew Bereszyński, IPN – KŚZpNP, [Wydaw.] IPN, Warszawa 2024, s. 455, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989). (Urząd do Spraw Wyznań. Dokumenty, 1)
- Zajac Zbigniew, *Bieruński czas przełomu (1989–1991)*, Wydaw. BŚ, Katowice cop. 2024, s. 116, il.

Historia medycyny i lecznictwa

- 150 lat Konwentu i Szpitala Zakonu Bonifratrów pw. św. Aniołów Stróżów w Bogucicach. Historia najstarszego szpitala w Katowicach 1874–2024. Praca zbiorowa*, pod red. Wojciecha Snopka, Konwent Bonifratrów, Katowice 2024, s. 113, il.
- Historia kardiologii w Zabrzju. Droga do sukcesu*, pod red. Andrzeja Lekstona i Zygmunta Woźniczki, wyd. 2 popr. i uzup., Wydaw. BŚ, Katowice cop. 2024, s. 678, il.

Historia miejscowości

- Album głubczyckich rodzin kresowych*, cz. 3, [pod red. Arkadiusza Szymczyny], Głubczycka Oficyna Historyczna – Powiat Głubczycki, Głubczyce 2024, s. 672, il. Dotyczy Głubczyc

- Antoniewicz Marcei, *O początkach ośmiuset lat dziejów Częstochowy w najdawniejszych dokumentach zapisanych*, wyd. 2 popr. i uzupeł., Wydaw. Nauk. UHP, Częstochowa cop. 2024, s. 212, tabl.
- Borowski Jan Paweł, *Dzieje Drogomyśla*, cz. 1, *Od zarania wsi do roku 1737*, Gmina Strumień, Drogomyśl 2024, s. 244, il.
- Bukowski Zbigniew, *Łysina. Magiczna wioska*, [Wydaw.] Zbigniew Bukowski, Łysina 2024, s. 356, il.
- Bulsa Michał, *Sekrety Katowic*, cz. 2, Księży Młyn Dom Wydaw., Łódź 2024, s. 172, il. (Poznaj Sekrety. Miejsca, ludzie, wydarzenia)
- Cichoń Ewa, *Łomnica i Sowczyce połączone historią. Pamięć i tożsamość*, fot. Mirosław Dedyk, [Wydaw. Świętego Krzyża], Łomnica 2024, s. 223, il.
- Dobesz Janusz L., Kozina Irma, Mischok Maciej, *Kopice. A story of beauty lost*, transl. Jerzy Juruś, 3 ed., MŚ, Katowice 2024, s. 337, il.
- Ganobis Henryk, *Wędrówki po historycznych miejscach Nowego Bierunia. Opisy, wspomnienia, relacje, dokumenty mieszkańców*, współpr. Alojzy Lysko, [Stow. Rozwoju Zawodowego Śląska i Małopolski], Bieruń – [Łędziny] 2024, s. 269, il.
- Gliwice znane i nieznane VIII. *Zabytki Gliwickich Dni Dziedzictwa Kulturowego*, [red. tomu Zbigniew Gołasz], Muzeum w Gliwicach, Gliwice 2024, s. 167, il.
- Gojniczek Waclaw, Krzyżanowski Lech, Sperka Jerzy, *Komorowice Krakowskie, Komorowice Śląskie. Dzieje dwóch miejscowości, potem czterech, a dzisiaj dzielnic(y) Bielska-Białej*, Książnica Beskidzka, Bielsko-Biała 2024, s. 384, il.
- Gołąb Krzysztof, *Ruda Śląska na dawnej pocztówce. Ze zbiorów Muzeum Miejskiego im. Maksymiliana Chroboka w Rudzie Śląskiej*, MM, Ruda Śląska 2024, s. 239, il.
- Gryl Leszek, *Kusięta. Szkice z dziejów miejscowości*, [oprac. tekstów Leszek Gryl, Marek Romański], Częstochowskie Wydaw. Archidiecezjalne Regina Poloniae, Częstochowa [2024], s. 152, il.
- Hajduk Józef, Michalik Piotr, Smykała Piotr, *VIII wieków Jemielnicy 1225–2025*, [Gmina Jemielnica], Jemielnica 2024, s. 121, il.
- Hałas Marcin, *Sekrety Bytomia*, Dom Wydaw. Księży Młyn, Łódź 2024, s. 152, il. (Sekrety)
- Joszko Bernard, *Bodzanowice. Dzieje miejscowości i parafii*, RWWTUO – Wydaw. i Druk. Świętego Krzyża, Opole 2024, s. 683, il. (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku, nr 129)
- Katowice miejsca pamięci*. 2023, pod red. Antoniego Barciaka, MHK, Katowice 2024, s. 315, il. (Katowice – Historia i Współczesność, t. 8)
- Kolonia Jasna. Nasze osiedle*, [oprac. i red.] Irena Lip, [aut. tekst. Irena Lip i in.], Pszczyńskie Centrum Kultury, Pszczyna 2024, s. 144, il. Dotyczy Pszczyny
- Kwoczała Sebastian, *„Bez ta Dziergowsko wieś... 750 lat wydarzeń”. 750-lecie Dziergowic 1274–2024*, [B.w.], Dziergowice 2024, s. 68, il.
- Majewska Anna, *Sekrety Mysłowic*, Księży Młyn Dom Wydaw., Łódź 2024, s. 176, il. (Sekrety)
- Majewski Andrzej Adam, *Historia Korbielowa i okolic*, wyd. 4., popr. i uzupeł., TNŻ, Żywiec 2024, s. 664, il.
- Majewski Andrzej Adam, *Historia Korbielowa i okolic*, wyd. 5., popr. i uzupeł., TNŻ, Żywiec 2024, s. 668, il.
- Musiał Janusz, Musiał Stanisław, *Myszkowice. Od osady w kasztelanii bytomskiej do sołectwa w powiecie Będzin*, t. 3, Thesaurus Silesiae, Katowice 2024, s. 163, il.

- Okruchy ziemi. Historie gminy Woźniki*, [koncepcja publ. Sylwester Witkowski, Wojciech Zawadzki, aut. tekst. Leszek Kasiarz i in.], Gmina Woźniki, Woźniki 2024, s. 189, il. (Biblioteka 750-lecia Woźnik)
- Płonka Grzegorz, *Ludzie z Kolonii Urzędniczej*, Stow. Thesaurus Silesiae – Skarb Śląski – „Śląsk” Wydaw. Nauk., Katowice cop. 2024, s. 320, il. Dotyczy Katowic-Ligoty
- Richau Martin, *Leben und Schaffen der Menschen in der Parochie Falkowitz (Oberschlesien) in fünf Jahrhunderten*, [B.w.], Berlin 2024, s. 606, il. Dotyczy Fałkowiec
- Sączów. 800 lat parafii pod wezwaniem św. Jakuba Apostoła. 1224–2024, red. Stanisław Musiał, Janusz Musiał, Thesaurus Silesiae, Katowice – Sączów 2024, s. 319, il.
- Transformacja miasta 2018–2023 w pigułce*, [oprac. meryt. Natalia Barszcz], Gmina Pyskowice, Pyskowice 2024, s. 165, il. Dotyczy Pyskowic
- Tyralla Gerard, *Sekrety parafii Ligota Bialska na Górnym Śląsku. Kropla Heimatu w oceanie historii. Wielka historia małej ojczyzny*, cz. 2, Epigraf s.c. Jan Kalnik, Teresa Kalnik – na zlec. Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Jana Chrzyciela, Gliwice – Zimnice Wielkie [2024], s. 912, il.

Historia organizacji

- Bieniewski Krzysztof, *Historia Polskiego Związku Krótkofalowców na Opolszczyźnie 1957–2023*, Wydaw. Alia-Media, Opole – [Chróścice] 2024, s. 190, il.
- Kozubek Rafał, *100-lecie chóru parafialnego w Chełmie Śląskim. 1924–2024*, [aut. tekst. Rafał Kozubek, Helena Synowiec i in.], Powiat Bieruńsko-Lędziński – Stow. Rozwoju Zawodowego Śląska i Małopolski, Chełm Śląski – Bieruń – Lędziny 2024, s. 60, il.
- Kronika 150 lat OSP Szopienice 1874–2024*, [red. Agata Bobrzyńska, Dawid Schwarzer], MDK Szopienice-Giszowiec, Katowice [2024], s. 90, il.
- Loska Eugeniusz, *Kronika Górnos Śląskiego Harcerstwa 1920–1939*, Fundacja „Wczoraj i Dziś” – [Związek Harcerstwa Polskiego. Chorągiew Krakowska], Kraków 2024, s. 548
- Nocoń Halina, *Harcerstwo Pszczyńskie w II Rzeczypospolitej*, Starostwo Powiatowe – UM, Pszczyna 2024, s. 527, il.
- Paszewski Michał, *100 lat służby Ochotniczej Straży Pożarnej w Toporowicach 1924–2024*, Ochotnicza Straż Pożarna, Toporowice 2024, s. 60, il.
- Pluskiewicz Wojciech, *Niezależne Zrzeszenie Studentów w Śląskiej Akademii Medycznej w latach 1980–1981*, ŚUM, Katowice 2024, s. 132, il.
- Smykała Piotr, *75 lat „Wielkiego” Amatorskiego Zespołu Teatralnego „Tradycja” z Rozmierzy*, nakładem autora, Rozmierz 2024, s. 150, il.
- Sto pięćdziesiąt lat nutami zapisane... 1873–2023. Stopięćdziesięciolecie Orkiestry Dętej z Rokitna*, wyd. jubileusz., [Wydaw.] Janusz Stanisław Witek, [Rokitno] 2024, s. 147, il.
- Złotkowski Dariusz, *Ochotnicza Straż Pożarna w Częstochowie-Dźbowie. W 100-lecie powstania*, Harit Krzysztof Bednarek, Częstochowa 2024, s. 282, il.

Historia parafii, klasztorów, kościołów

- Brzezinka Zdzisław, *Kościół pod wezwaniem Narodzenia św. Jana Chrzyciela w Bojszowach*, Wydaw. Emmanuel, Katowice 2024, s. 111, il.

- Kaczmarek Krzysztof, *Życie codzienne w klasztorze dominikanów w Brzegu*, Dominikański Instytut Historyczny w Krakowie – Wydaw. Polskiej Prowincji Dominikanów W Drodze, Kraków – Poznań 2024, s. 281 (Studia i Źródła Dominikańskiego Instytutu Historycznego w Krakowie, t. 26)
- Kostrzewski Paweł, *Dzieje Parafii Zesłania Ducha Świętego w Lindowie (do 2021 r.)*, Częstochowski Wydaw. Archidiecezjalne Regina Poloniae, Częstochowa 2024, s. 176, il.
- Kronika parafialna parafii Grabina w latach 1861–1951, [red., tł. Marek Dziony], drukprudnik.pl, Grabina – Prudnik 2024, s. 97, il. Tekst równol. pol.-niem.
- Kronika parafii pod wezwaniem Trójcy Przenajświętszej w Popielowie i Radziejowie. W 90-lecie poświęcenia kościoła 1 lipca 1934 roku, oprac. Henryk Rojek, Muzeum im. o. E. Drobrego – Parafia Trójcy Przenajświętszej, Rybnik 2024, s. 358, il.
- Myrcik Jan, *300 lat Kościoła Trójcy Świętej w Koszęcinie. 1724–2024*, [tekst i red.] Jan Myrcik, Stow. Inicjatyw Społecznych, Koszęcin [2024], s. 88, il.
- Pęcherz Marta, *Kronika parafii Rudniki*, Wydaw. i Druk. Świętego Krzyża, Opole 2024, s. 237, il.
- Relacje kościelno-państwowe na przykładzie diecezji częstochowskiej, t. 5, *Dokumenty (1967–1970)*, wstęp, red. i oprac. Władysław P. Włażlak, Wydaw. Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2024, s. 598, il.
- Targosz Andrzej, *Jasna Górka w Ślemieniu*, [Druk. Akcydensowa Andrzej Dorosz], Ślemień – [Kraków] 2024, s. 339, il.

Biografie, wspomnienia

- Bekus Aleksandra, *Historie na milimetrowych skrawkach papieru*. Zygmunt Szkocny, nakładem autora, Czeladź 2024, s. 109, il. ((Nie)znani Czeladzianie)
- Gałuszka Krystian, *Konterfekt. Tajemnice Carla Goduli*, MBP, Ruda Śląska 2024, s. 59, il.
- Górecki Piotr, Ks. *Karl (Karol) Urban (1864–1923) – górnośląski duszpasterz, badacz lokalnych dziejów*, RWWTUO, Opole 2024, s. 311, il. (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku, nr 127)
- Halmer Damian, Goliszewski Maciej, *Emil Nikel. 1851–1921*, [Żorskie Towarzystwo Kulturalne „Kontrapunkt” – Miejski Ośrodek Kultury, Żory 2024], s. 12, il.
- Hrabia *Hugo Henckel von Donnersmarck oraz historia jego rodu*, tł., oprac. Marcin Wądołowski, LDLH, Chorzów – [Siemianowice Śląskie] 2024, s. 127, il.
- Kamińska Agnieszka, *Świadkowie Słowa Bożego. Werbiści męczennicy*, Verbinum Wydaw. Księży Werbistów, Warszawa 2024, s. 34, il.
- Kozołub Ludwik, Zdobyłak Jolanta, *Kresowi opolanie. Zesłańcy na sybirskich szlakach*, IŚ – WBP im. Emanuela Smółki, Opole 2024, s. 247, il.
- Kresowianie na Śląsku po 1945 roku. Leksykon*, t. 2, pod red. Krzysztofa Kleszcza, Marii Kalczyńskiej, przy współpr. Barbary Maresz, Joanny Hytrek-Hryciuk, IŚ, Opole 2024, s. 430, il.
- Kresowianie na Śląsku po 1945 roku. Leksykon*, t. 3, pod red. Krzysztofa Kleszcza, Marii Kalczyńskiej, przy współpr. Barbary Maresz, Joanny Hytrek-Hryciuk, IŚ, Opole 2024, s. 405, il.
- Kucybała Andrzej, Panusz Aneta, *Jan Smeterlin. Zapomniany wirtuoz fortepianu*, Książnica Beskidzka – UM, Bielsko-Biała 2024, s. 239, il.

- Kuzio-Podrucki Arkadiusz, *Schaffgotschowie. Dzieje wielkiego rodu Europy Środkowej*, IBR BŚ, Katowice 2024, s. 453, il.
- Leksykon opolanek*, pod red. Anny Pobóg-Lenartowicz, Aleksandry Starczewskiej-Wojnar, Katarzyny Mazur-Kuleszy, PTH, Oddział, Opole 2024, s. 134, il.
- Lysko Alojzy, *Śląskiem wiedziōny. Opowieść biograficzna*, rozm. Krystian Węgrzynek, BŚ – Stow. Rozwoju Zawodowego Śląska i Małopolski, Katowice – Łędziny 2024, s. 303, il.
- Marmola Maciej, Olszanecka-Marmola Agata, *W służbie pacjentom i ojczyźnie. Działalność społeczno-polityczna polskich lekarzy XIX i XX wieku*, Studio Noa – Fundacja Wiedzy i Dialogu Społecznego AGERE AUDE, Katowice – [Chorzów] 2024, s. 265, il.
- Nawet z narażeniem życia. Śląskim policjantom poległym w służbie*, Robert Socha [i in.], Wydaw. „scriptum” Tomasz Sekunda, Katowice 2024, s. 85, il.
- Płaszczewska Olga, „*Historia jak w powieści*”. Alfred Jesionowski, przedwojenny inteligent, IPN, Katowice 2024, s. 104, il.
- Słownik biograficzny mieszkańców Chełmu Śląskiego XIX i XX wieku*, pod red. Jerzego Myszora, WueM, Katowice – Chełm Śląski 2024, s. 219, il.
- Socha Paweł, *Kardynał August Hlond ordynariuszem diecezji i administracji ziem zachodnich i północnych*, Wydaw. Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, Zielona Góra 2024, s. 197, il.
- Stoparczyk Katarzyna, *Franciszek Pieczka. Portret intymny*, Mando, Kraków cop. 2024, s. 263, il.
- Stoparczyk Katarzyna, *Franciszek Pieczka. Portret intymny*, wyd. 2. popr. i poszerz., Mando, Kraków cop. 2024, s. 293, il.
- Tarko Iwona, *Niespokojne jest serce moje. Z rękopisów Jadwigi Księżnej Śląska*, Wydaw. Sióstr Loretanek, Warszawa 2024, s. 445, il.
- Wawryszko Tadeusz, *Od szeregowca do oficera. Wspomnienia kleryka ze służby wojskowej w latach 1971–1973. Udokumentowanie zabiegów o uhonorowanie kleryków żołnierzy*, Wydaw. Oświatowe Fosze, Skołyshzyn – Rzeszów 2024, s. 159, il.
- Wuwer Arkadiusz, *Nasi misjonarze. Z Ziemi Wodzisławskiej na krańce świata*, oprac. Arkadiusz Wuwer, Wydaw. Emmanuel – Parafia Wniebowzięcia NMP, Katowice – Wodzisław Śląski 2024, s. 161, il.

Językoznawstwo

- Jaroszewicz Henryk, *Zasady pisowni języka śląskiego*, wyd. 2. popr., Silesia Progress, Kotōrz Mały 2024, s. 238
- Język listów z Wielkiej Wojny. Dziedzictwo rodziny Gryczów ze Śląska Cieszyńskiego*, pod red. Swiętłany Gaś, Wydaw. Rys, Poznań – Dąbrowka 2024, s. 345, il.
- Maciołek Marcin, Tambor Jolanta, *Głoski śląskie. Z zagadnień fonetyki i fonologii współczesnego języka śląskiego*, Wydaw. UŚ, Katowice 2024, s. 106, rys.
- Nowrotek Zdzisław, *Stela. Słownik gwarowy czechowicki i rozmowy o tożsamości*, nakładem TPCD, Czechowice-Dziedzice 2024, s. 498, il.
- Siuciak Mirosława, *Komunikacja urzędowa na Górnym Śląsku w okresie XVI–XVIII wieku. Ujęcie dyskursologiczne*, Wydaw. UŚ, Katowice 2024, s. 314
- Słownik gwar śląskich*, t. 1 (A–Beczka), red. nauk. Bogusław Wyderka, zesp. aut. Małgorzata Iżykowska [i in.], wyd. 2. popr., IŚ, Opole 2024, s. LXVI, 249, mapa

- Słownik gwar śląskich*, t. 18, (*Macać (się)–Masywny*), zesp. aut. Agata Haas [i in.], IŚ, Opole 2024, XLIV, 135, mapa
- Szczeponek Andrzej, *Czasowniki śląskie*, cz. 1, Studio Noa Ireneusz Olsza, Katowice 2024, s. 427. Tekst równol. pol.-śląski
- Żurek Piotr, *Rozważania o pogańskiej terminologii religijnej dawnych Słowian. W poszukiwaniu mitologicznego wymiaru śląskiego frazeologizmu Jeronie Pieronie!*, Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, Kraków 2024, s. 274, il.

Literaturoznawstwo

- Frania Arkadiusz, *Tadeusz Gierymski „pisanie wierszy to umieranie po kawałku”*, Towarzystwo Galeria Literacka, Częstochowa 2024, s. 212, il. (Biblioteka Galerii)
- Gawłowski Robert, *Boskie światło albo Domniemany raptularz Johannes Schefflera, który przybrał imię Angelus Silesius*, [tł. na jęz. niem. Edward Białek, tł. na jęz. czes. Libor Martinek], Akwedukt Oficyna Wydaw. Klubu Muzyki i Literatury – Senfkorn Verlag – Pulchra, Wrocław – Görlitz – Praha 2024, s. 731. Tekst równol. pol.-niem.-czes.
- „Jestem tu obcy i obcy chcę pozostać...”. *Szkice o Hansie Lipińskim-Gottersdorfe (1920–1991)*, red. Rafał Biskup, Quaestio, Wrocław 2024, s. 329, il.
- Kret Leokadia, *Karol Godula – Diabeł o duszy anioła czy Anioł w skórze diabła?*, nakładem autora, Bytom 2024, s. 314, il.
- Meiser Anna, *Literacko w Bytomiu w latach 1945–1970. (W pierwszym powojennym dwudziestopięcioleciu)*, nakładem autora, Bytom 2024, s. 131, il.
- Płaszczewska Olga, *Zatarty ślad. Alfred Jesionowski – opowieść biograficzna*, [przekł. fragm. z j. niem. Wojciech Kunicki], Wydaw. Arcana, Kraków 2024, s. 287, il. (Arkana Literatury)
- Stanisław Hadyna. (1919–1999). *Twórczość literacka*, red. Renata Czyż, [Wydaw. Luteranin – Interfon], Wisła – Cieszyń 2024, s. 139, il.
- Wróbel Elżbieta, *Pisarka na stacji. O twórczości Wioletty Grzegorzewskiej*, Śląsk, Katowice 2024, s. 69 (Spotkania z Literaturą. Seria Nowa, 3)

Nauki o kulturze i religii

Etnologia, kulturoznawstwo

- Foltyn Edelgarda M., Cwetler Jacek, *Sześćdziesięciolecie zorganizowanego ruchu regionalnego w Czechowicach-Dziedzicach. Lata 2009–2019*, TPCD, Czechowice-Dziedzice [2024], s. 96, il.
- Król Tymoteusz, *Góry, pagórki, przykryjcie nas. Analiza obrazów swoich i obcych w opowieściach Wilamowian o volksliście i powojennych prześladowaniach*, PTL, Wilamowice – Wrocław 2024, s. 449 (Archiwum Etnograficzne, t. 68)
- Pieśni frywolne Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego ze zbiorów Adolfa Dygacza*, wybór, oprac., red. Dobrosława Wężowicz-Ziółkowska, Agata Krajewska-Mikosz, Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”, Chorzów 2024, s. 391, nuty, CD-ROM (Monografie i Materiały, 22)

- Przepisane tradycje. Torty, ciasta, ciasteczka*, [koncepcja i oprac. Joanna Harus i in.], Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego. Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich, Opole [2024], s. 256, il.
- Szymańska Marcela, *Dziedzictwo kulturowe południowej części powiatu raciborskiego. Kultura agrarna, wierzenia i praktyki religijne oraz tradycje kulinarne*, PTL – Oficyna Wydaw.-Poligraf. Halegg, Wrocław – Krzyżanowice 2024, s. 353, il. (Dziedzictwo Kulturowe, t. 7)
- Wyroczek. *Ozdoba wiślańskiego domu*, [tekst Magdalena Łacek], MŚC, Wisła – Cieszyń 2024, s. 36, il.

Religie

- 200 lat żywego kultu św. Antoniego z Padwy w Rybniku (1823–2023). Sympozjum Antoniańskie*, pod red. Bogdana Klocha, Muzeum im. o. E. Drobnego – Parafia św. Antoniego z Padwy, Rybnik 2024, s. 97, il. (Zeszyty Rybnickie, 36)
- Biskupstwo lubuskie 1124/25–2024. 900 lat dziedzictwa*, red. nauk. Marceli Tureczek, Grzegorz Urbanek, Avalon, Kraków 2024, s. 259, il.
- Duszpasterstwo Bibliotekarzy Archidiecezji Katowickiej. 25 lat w służbie człowieka i książki*, pod red. Henryka Olszara, Weroniki Pawłowicz, Bogumiły Warząchowskiej, BŚ, Katowice 2024, s. 247, il.
- Hanich Andrzej, *Martyrologia duchowieństwa Śląska Opolskiego w latach powstań śląskich i II wojny światowej*, wyd. 2., popr. i uzup., IŚ, Opole 2024, s. 288, il.
- Kleszcz Krzysztof, *Trzydziestolecie koronacji obrazu Matki Boskiej Biłeczko-Grodzieckiej – patronki Sybiraków*, Fundacja „Wieś Kresowa”, Grodziec 2024, s. [16], il.
- Mandziuk Józef, *Silesia sacra. Dawne i współczesne miejsca pielgrzymkowe na Śląsku*, Fundacja „Honor, Ojczyzna” im. Majora Władysława Raginisa, Warszawa 2024, s. 567, il.
- Między duchowością a dusznością – o głębokim i pełnym oddechu... Księga pamiątkowa dedykowana księdzu doktorowi Tadeuszowi Czakańskiemu*, t. 1–2, red. Mariola T. Kozubek, Raul Augusto S.L. Silva, Marek Rembierz, Wydaw. „scriptum”, Katowice – Rzym – Kraków 2024, s. 413, 311. Tekst równol. pol.-ang.
- Programy alternatywnej duchowości na Śląsku Cieszyńskim w XX wieku*, pod red. nauk. Izabeli Trzcińskiej i Renaty Czyż, Wydaw. AGH, Kraków 2024, s. 407 (Świat od Nowa, t. 1)
- Szymeczek Józef, *Nový svět a nový život. Spiritistické hnutí a Teosofická společnost na Těšinsku od poloviny 19. století do poloviny 20. století*, Wydaw. AGH – Kongres Polaków w RC, Kraków – Český Těšín 2024, s. 254, il.
- Vademecum misyjne. Peregrynacja obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w archidiecezji częstochowskiej. „Maryjo! Ocal miłość i życie naszych rodzin”*, [red. Andrzej Kuliberda, teksty Andrzej Przybylski i in.], Częstochowskie Wydaw. Archidiecezjalne Regina Poloniae, Częstochowa [2024], s. 99
- Wolsza Kazimierz, *Od translacji do inkulturacji. Misyjna droga Georga Prokscha*, RWWTUO, Opole 2024, s. 126 (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku, 126)

Nauki o kulturze fizycznej, sport, turystyka

- Boratyn Marcin, *Górnictwo pięści. Historia jastrzębskiego boksu*, wyd. 2, popr. i uzup., Stow. „Jastrzębski Sport” – Bokserski Klub Sportowy Jastrzębie, Jastrzębie-Zdrój 2024, s. 358, il.
- Jończyk Paweł, *Czeladzki Klub Sportowy*, t. 1, 1924–1939, Wydaw. Stapis, Katowice 2024, s. 319, il.
- Kościński Krzysztof, *Od La Czenstochovienne do Rakowa. Piłka nożna w regionie częstochowskim w latach 1906–2016*, Wydaw. Nauk. Uniwersytetu Jana Długosza, Częstochowa 2024, s. 459, il.
- Kotarski Marian, *Kolarstwo turystyczne PTTK 1952–2022*, Oddział Regionalny PTTK w Częstochowie, Myszków 2024, s. 128, il.
- Kula Janusz, *Piłkarski ROW Rybnik. Kronika 1964–1992*, [B.w., Rybnik 2024], s. 280, il.
- Muzia Grzegorz, *80 lat Piasta Gliwice*, Muzeum, Gliwice 2024, s. 151, il.
- Radomski Jerzy, Radomski Krzysztof, *Jastrzębie. Pod żaglem i z pletwą*, Bernardinum, Pelplin 2024, s. 127, il.
- Szafraniec Tadeusz, *Ciekawostki nie tylko szachowe*, nakładem autora, Katowice 2024, s. 335, il.
- Szafraniec Tadeusz, Szafraniec Tomasz, *100 lecie Śląskiego Związku Szachowego 1924–2024*, nakładem autora, Katowice 2024, s. 265, il.
- Wojtanowski Krzysztof, *W ślad za krążkiem. 90 lat hokeja w Sosnowcu 1933–2023*, Pałac Schoena. Muzeum w Sosnowcu, Sosnowiec 2024, s. 207, il.

Nauki o sztuce

Historia sztuki, architektury i techniki

- Drewniane kościoły Archidiecezji Częstochowskiej. Album fotograficzny wydany z okazji 100-lecia Archidiecezji 1925–2025*, [zesp. red. Bogdan Blajer, Marian Duda, Edward Sokołowski, fot. Bogdan Blajer, Edward Sokołowski, Arkadiusz Hampel], Liga Ochrony Przyrody. Okręg, Częstochowa 2024, s. 176, il.
- Duchowość w sztuce Śląska Cieszyńskiego w XX wieku*, pod red. nauk. Izabeli Trzcńskiej, Wydaw. AGH, Kraków 2024, s. 366, il. (Świat od Nowa, t. 2)
- Dziedzictwo postindustrialne. Z przeszłością w przyszłość. I Forum Dziedzictwa Kultury Przemysłowej. Publikacja pokonferencyjna. Instytut im. Wojciecha Korfantego, Katowice, 22–23 września 2023 r.*, [red. nauk. Irma Kozina], Instytut im. Wojciecha Korfantego, Katowice [2024], s. 63, il.
- Gajewska-Prorok Elżbieta, Kasprzak Aleksandra J., Bernady Edyta, *Szkło śląskie w XVIII wieku. Ze zbiorów muzealnych i kolekcji prywatnych w Polsce. Historia, technologia, konserwacja*, t. 1, Artykuły, Wydaw. Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki, Kraków 2024, s. 211, il.
- Garstka Robert, *Wędrówki sakralnym szlakiem gminy Czechowice-Dziedzice. Małe obiekty sakralne miasta Czechowice-Dziedzice i sołectw Bronów, Ligota, Zabrzeg*, nakładem TPCD – UM, Czechowice-Dziedzice 2024, s. 188, il.
- Kasprzak Aleksandra J., Gajewska-Prorok Elżbieta, *Szkło śląskie w XVIII wieku. Ze zbiorów muzealnych i kolekcji prywatnych w Polsce*, t. 2, Katalog, Wydaw. Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki, Kraków 2024, s. 346, il.
- Klajmon Barbara, *Drewniana Czeladź*, Muzeum Saturn, Czeladź 2024, s. 80, il.

- Kozieł Andrzej, *Angelus Silesius, Bernhard Rosa i Michael Willmann czyli Sztuka i mistyka na Śląsku w czasach baroku*, wyd. 2 popr., Wydaw. UW – Wydaw. Szermierz, Wrocław 2024, s. 569, il. (Acta Universitatis Wratislaviensis. Historia Sztuki)
- Kozina Irma, *Ikony dizajnu w województwie śląskim*, wyd. 3 zm. i uzup., MŚ, Katowice 2024, s. 279, il.
- Oblicza mecenatu artystycznego na obszarze obecnego województwa śląskiego. *Studia z historii sztuki dedykowane Pani Profesor Ewie Chojeckiej*, red. Teresa Dudek Bujarek, Stow. Historyków Sztuki. Oddział Górnośląski, Katowice 2024, s. 415, il.
- Siemińska Barbara, *Architekt jest tylko jeden. Opowieść o Stanisławie Niemczyku*, Wydaw. B63, Chybie dr. 2024, s. 210, il. (Biblioteczka Gazety Czechowickiej)
- Światła miasta. *Historia katowickich neonów*, tekst i red. Katarzyna Ossolińska, Fundacja Noeon Katowice, Katowice 2024, s. 286, il.
- Teatr Ziemi Rybnickiej. *Architektura i historia*, pod red. nauk. Magdaleny Żmudzińskiej-Nowak, [tekst Jacek Kamiński, fot. współcz. Dominika Śliwińska], IDA – BŚ – Wydaw. BŚ, Katowice cop. 2024, s. 146, il.
- Wielki dizajn z sąsiedztwa. *Miasto w procesie*, [aut. projektu Monika Iwanowska i in., red. Agata Błasiak, Elżbieta Spadzińska-Żak], MŚ, Katowice 2024, s. 147, 27, [130], il.
- Zapałowicz Krzysztof, Fulbiszewska Katarzyna B., *Zasłużeni w medycynie. Medale ze zbiorów Śląskiej Izby Lekarskiej*, Fundacja Pro Medico Śląskiej Izby Lekarskiej, Katowice 2024, s. 111, il.

Muzyka, teatr, film, fotografia

- Dzierżęga Adam, *South Silesian Brass Band. Półwiecze rybnickiego zespołu jazzu tradycyjnego*, Wydaw. Veronique, Rybnik 2024, s. 127, il., CD-ROM
- Herich Marcin, *Teatr A Part. Drugie dziesięciolecie (2014–2024)*, Fundacja Paryż, Katowice 2024, s. 317, il. Tekst równol. pol.-ang.
- Oczko Patryk, *Nie tylko dla dzieci. Studio Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej 1947–2021*, Wydaw. UŚ – Książnica Beskidzka, Katowice – Bielsko-Biała 2024, s. 472, il.
- Ze słowem biegnę do ciebie. W 50. rocznicę powstania zespołu SBB*, red. nauk. Beata Cieślak, Jacek Kurek, Stow. Obcy, Inny, Swój – Stow. Szt yg.art, Sosnowiec – Chorzów 2024, s. 401, il., CD-ROM
- Zjazd Filmowy w Wiśle 1949. Źródła, komentarze, opracowania*, red. nauk. i oprac. Barbara Giza i Adam Wyżyński, FilMOTEKA Narodowa Instytut Audiowizualny, Warszawa cop. 2024, s. 525, il. (Zjazdy i Narady Filmowe w PRL / Biblioteka Naukowa FINA, t. 1)

Muzea, wystawy

- Bartków Maciej, *Grabież Muzeum Śląskiego*, Fundacja Będziem Polakami, Bydgoszcz 2024, s. 296, il.
- Białe złoto. *Porcelana z kolekcji Muzeum Śląska Cieszyńskiego. Katalog zbiorów*, oprac. Katarzyna Jarmuł-Niemczyk, MŚC, [Cieszyn] cop. 2024, s. 207, il.
- Chorąży Bożena, Chorąży Bogusław, *Odkrywanie miasta. Bielsko-Biała w świetle badań archeologicznych*, Muzeum Historyczne, 2024, s. 144, il.

- Gliwicki felieton intymny. Zofii Rydet i Jerzego Lewczyńskiego relacje z Alfredem Ligockim, Urszulą Czartoryską i Jerzym Buszą, [red. nauk. publ. Kamila Dworniczak i Maria Franecka], Czytelnia Sztuki, Gliwice 2024, s. 253, il. (Czytelnia Sztuki)
- Grudzień Sylwia, *Pozorna kruchość. Ceramika w zbiorach etnograficznych Muzeum Historycznego w Bielsku-Białej*, Muzeum Historyczne, Bielsko-Biała 2024, s. 79, il.
- Hałasik Małgorzata, *Będzin w ogniu wojny. Wystawa czasowa z katalogiem*, Muzeum Zagłębia, Będzin 2024, s. 56, il.
- Kisielevska Helena, *XIX-wieczne odlewnictwo artystyczne ze zbiorów Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu*, [tł. Barbara Willak], MG, Bytom 2024, s. 377, il. Tekst równol. pol.-ang.
- Kobiałka Dawid, Pawleta Michał, Karski Kamil, *Lamsdorf/Łambinowice. Archeologia miejsca pamięci*, Centralne Muzeum Jeńców Wojennych, Łambinowice-Opole cop. 2024, s. 59, il.
- Kobiela Łukasz, *Intelligenzaktion. Wybrane sylwetki osób represjonowanych podczas niemieckiej akcji przeciwko polskiej inteligencji w Rejencji Katowickiej*, Fundacja Ślązacy.pl, Katowice 2024, s. 120, il.
- Kowalski Wojciech, *Fajanse w zbiorach Muzeum w Gliwicach od XVII do połowy XIX w. Katalog kolekcji*, Muzeum, Gliwice 2024, s. 251, il.
- KRON. *Tyski Klub Fotograficzny KRON. Śląsk 1978–1983*, red. Ewelina Lasota, Michał Łuczak, [teksty: Ralph Goertz, Ewelina Lasota, Maciej Szymanowicz, tł.: Rafał Drewniak (PL-EN), Heather Kimber (DE-EN), Ewa Mikulska-Frindo (DE-PL), wybór fot.: Michał Łuczak, Ewelina Lasota], wyd. 2 popr., MM, Tychy 2024, s. 344, il. Tekst równol. pol.-ang.
- Ludwikowski Rafał, *Sobieszciana w Muzeum w Tarnowskich Górach*, Muzeum, Tarnowskie Góry 2024, s. 219, il.
- Muzealne korzenie pod Babią Górą. Materiały z X Babiogórskiej Konferencji Naukowej zorganizowanej przez Babiogórskie Centrum Kultury im. dr Urszuli Janickiej-Krzywdy w Zawoi z okazji 40. Babiogórskiej Jesieni 27 września 2024 r.*, [red. tomu Katarzyna Słabosz-Palacz], Babiogórskie Centrum Kultury im. dr Urszuli Janickiej-Krzywdy, Kraków – Zawoja 2024, s. 236, il. (Babiogórskie Monografie, nr 10)
- Panuś Marek, *Do zobaczenia w muzeum! Przewodnik po wystawach stałych Muzeum w Tarnowskich Górach*, Muzeum, Tarnowskie Góry 2024, s. 63, il.
- Pieczka Ewelina, *Grupa Bielszowicka. 60. rocznica powstania*, MM im. Maksymiliana Chroboka, Ruda Śląska 2024, s. 71, il.
- Porcelana firm. „Giesche”, „Czuday”, „Huta Franciszka”. Katalog zbiorów Muzeum Historii Katowic*, oprac. Magdalena Niziołek, [tł. Jolanta Mackiewicz], MHK, Katowice 2024, s. 617, il.
- Powstanie krakowskie 1846 r. w Jaworznie i Chrzanowie. Katalog wystawy*, Luiza Trybuś [i in.], Muzeum Miasta Jaworzna, Jaworzno – Chrzanów 2024, s. 29, il.
- Śródmieście. Vademecum dzielnicy Częstochowy*, [aut. haseł Andrzej Kuśnierczyk i in.], Muzeum Częstochowskie, Częstochowa 2024, s. 176, il.
- Wądołowski Marcin, Wądołowska Patrycja, Wądołowski Mateusz, *Moja pamiątka z huty. Katalog wystawy czasowej*, LDLH, Chorzów 2024, s. 49, il.

Węgiel to bogactwo. Górnictwo w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Informator wystawy, pod red. Tadeusza Skoczka, [aut. Weronika Krzemień, Anna Skoczek, Tadeusz Skoczek], Wydaw. Muzeum Niepodległości, Warszawa 2024, s. 97, il.

XXX MGO. Jubileuszowa wystawa tyskiego środowiska artystycznego. Marcin Bochenek, Ireneusz Botor, Agnieszka Brum-Tajber, Tadeusz Buława, Bożena Chlebicka, Mariusz Chodorek, Filip Czernow, Ryszard Czernow, Agnieszka Czyżewska, Jerzy Dobrzyński, Radosław Ejchorst, Jolanta Florczyk-Kielczykowska, Barbara Frankiewicz, Iwona Germanek, Jan Goraj, Krzysztof Goraj, Renata Kania, Janusz Karbowniczek, Zdzisław Kielczykowski, Lech Kowalczyk, Elżbieta Kuraj, Zuzanna Labus, Mateusz Latocha, Regina Lipecka-Bocheńska, Michał Litkiw, Wojciech Łuka, Elżbieta Machura-Ginko, Ewa Matras, Stanisław Mazuś, Paulina Niemczyk, Orlando Nieto Medina, Samvel Paremuzyan, Urszula Poposka, Emilia Posyłek, Katarzyna Powierża, Ilona Primus-Ziarnowska, Sonia Pryszcz-Botor, Adam Romaniuk, Natalia Romaniuk, Joanna Rupik, Agnieszka Seidel-Kożuch, Maja Seweryn, Jerzy Sojka, Alicja Szojda, Katarzyna Szopa-Witańska, Szymon Tkacz, Izabela Wądołowska, Beata Wąsowska, Tomasz Wenklar, Dominika Widlarz, Halina Wojtowicz-Szczepaniak, Marta Zdebiak. Miejska Galeria Sztuki Obok w Tychach 2.02–15.03.2024, [red. Sylwia Witman], Teatr Mały, Tychy [2024], s. [56], il.

Nauki społeczne

Komunikacja społeczna (bibliologia, archiwalia)

Broda Szymon, *Dla wiary i regionu. Zbiory regionalne „Biblioteki dla każdego” działające przy Parafii Ewangelicko-Augsburskiej Św. Trójcy w Skoczowie, w aspekcie ideowym i środowiskowym*, Parafia Ewangelicko-Augsburska, Skoczów 2024, s. 372, il.

Kłaczek Jarosław, *Protestanckie wydawnictwa prasowe na ziemiach polskich w XIX i pierwszej połowie XX wieku*, [wyd. 2 uzup.], Wydaw. Adam Marszałek, Toruń cop. 2024, s. 456, il.

Socjologia, demografia, ekonomia

Cywiński Łukasz, *Efektywność pomocy społecznej w opiniach terenowych pracowników socjalnych oraz ich przełożonych. Przypadek powiatu Siemianowice Śląskie*, Wydaw. Nauk. UKEN, Kraków 2024, s. 313, wykr. (Prace Monograficzne / UKEN, 1214)

Katowice Special Economic Zone (KSSE) and its role in the economy. Experiences, perspectives, challenges, ed. by Anna Sobczyk-Kolbuch, Janusz Michałek, Akademia Górnośląska im. Wojciecha Korfa – [Digitalpress Lidia Jaworska], Katowice – [Będzin] 2024, s. 138, mapy

Szołtysek Jacek, Trzpiot Grażyna, *Nowa perspektywa miasta*, Polskie Wydaw. Ekonomiczne, Warszawa cop. 2024, s. 137, mapy, wykr.

Tam i (niekiedy) z powrotem. Migracje a tożsamość na Górnym Śląsku, pod red. Dariusza Węgrzyna, ŚCWIS, Katowice 2024, s. 348

Zwarycz Mariusz, *Kapitał społeczno-kulturowy młodych dorosłych w Opolu. Analiza zmian w latach 2013–2023*, Wydaw. UO, Opole 2024, s. 221, wykr. (Studia i Monografie / UO, nr 640)

Nauka, oświata

50-lecie Filmoznawstwa w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (1974–2024), zebrał i oprac. Andrzej Gwóźdź, UŚ, Katowice [2024], s. 88, il.

50 wybitnych osiągnięć śląskiej nauki, [red. tekst. Agnieszka Kliks-Pudlik, Marta Paluch, Weronika Cygan, tł. Artur Adamczyk i in.], European City of Science, Katowice 2024, s. 132, il. Tekst równol. pol.-ang.

85 lat Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 1 im. Karola Miarki w Łędzinach, Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 1 im. Karola Miarki, Łędziny 2024, s. 52, il.

Białończyk Tomasz, *Od Miejskiej Szkoły Handlowej do Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Wojciecha Korfantego w Katowicach*, Zespół Szkół Ekonomicznych im. Wojciecha Korfantego, Katowice 2024, s. 56, il.

Cogito. *Od pierwszego dzwonka*, [aut. tekst. Joanna Boratyńska, Damian Królikowski, Roman Małanka, Michał Spurgiasz, MBP im. Anny Szanckiej], Siemianowice Śląskie 2024, s. 204, il.

Dola Kazimierz, *Królewski Instytut Szkolny na Śląsku. Jezuici śląscy po zniesieniu Towarzystwa Jezusowego 1773–1776–1800*, Wydaw. Świętego Krzyża, Opole 2024, s. 360, il. (Z *Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku*, 123)

Franciszek Antoni Marek. *Doctor honoris causa Universitatis Opoliensis*, [red. Grzegorz Staniszewski], Wydaw. UO, Opole cop. 2024, s. 60, il.

In Spiritu Sancto. Księga pamiątkowa dedykowana księdzu arcybiskupowi dr. Wiktorowi Skworcowi, wielkiemu kanclerzowi Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w latach 2011–2023, red. Wojciech Surmiak, Instytut Gość Media – Księgarnia św. Jacka, Katowice 2024, s. 314, il. (Studia i Materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, nr 102)

Jacek Cygan. *Doktor honoris causa Akademii WSB*, Wydaw. Nauk. Akademii Wyższej Szkoły Bankowej, Dąbrowa Górnicza 2024, s. 71, il.

Jubileusz 120-lecia. Księga pamiątkowa 2004–2024, I LO im. M. Kopernika, Żywiec 2024, s. 443, il.

Jubileusz 60-lecia Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki Politechniki Śląskiej. Biogramy synów naukowych założycieli Wydziału, [PŚ. Stow. Wychowanków, PŚ. Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki], Wydaw. PŚ, Gliwice 2024, s. 104, il.

Kochel Jan, *Katechizmy śląskie w świetle edukacji religijnej na tej ziemi*, RWWTUO, Opole 2024, s. 228 (Z *Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku*, 128)

Matuszek Beata, *Edukacja dorosłych na Górnym Śląsku od Wiosny Ludów do wybuchu pierwszej wojny światowej*, cz. 2, *Instytucjonalne formy pracy oświatowej na Górnym Śląsku w latach 1848–1914*, Oficyna Wydaw. „Humanitas”, Sosnowiec 2024, s. 160

Nauczyć Polski i polskiego. Rzecz o dorobku i przyszłości Szkoły Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego na jej 35-lecie, red. Jolanta Tambor, Romuald Cudak, Wydaw. UŚ, Katowice 2024, s. 405, il. (Kultura i Język Polski dla Cudzoziemców)

- Nauka tworzy więzi. Księga pamiątkowa dedykowana ks. prof. Piotrowi Jaskóle przez jego studentów – doktorów*, red. Rajmund Porada, Urszula Sipel-Wiecha, RWWTUO, Opole 2024, s. 205, il.
- Pospieszny Tomasz, Maria Goepfert-Mayer. *Tańcząca z atomami. Ze 133 ilustracjami*, Wydaw. Sophia – Polskie Towarzystwo Chemiczne, Warszawa 2024, 305, il. (Seria Historyczna Polskiego Towarzystwa Chemicznego)
- Profesor, kolega, mistrz. Księga wspomnień współpracowników, uczniów i przyjaciół Profesora Michała Lisa*, IŚ, Opole 2024, s. 112, il.
- Projekt Politechnika. I edycja konkursu na projekty realizowane z uczniami szkół ponadpodstawowych w ramach programu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza*, pod red. Anny Chrobok i Agnieszki Siewniak, Wydaw. PŚ, Gliwice 2024, s. 16, k. 53, il. (Monografia / [PŚ], 1025)
- Projekt Politechnika. II edycja konkursu na projekty realizowane z uczniami szkół ponadpodstawowych w ramach programu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza*, pod red. Anny Chrobok i Agnieszki Siewniak, Wydaw. PŚ, Gliwice 2024, s. 143, il. (Monografia / [PŚ], 1041)
- Szkice z dziejów ziemi pszczyńskiej*, t. 2, *Ziemio, dokąd twój język kochasz, bądź spokojna*. W 100. rocznicę strajków szkolnych na ziemi pszczyńskiej. Materiały z konferencji naukowej zorganizowanej 27–28 lutego 2020 roku przez Muzeum Historii Katowic oraz Muzeum Miejskie w Tychach, [red. Aleksandra Niesyto], MHK – MM, Katowice – Tychy 2024, s. 192, il.
- Szkoła na Śląsku. IX Śląskie Forum Historyczne*, pod red. Henryka Kałuży, Verbinum Wydaw. Księży Werbistów, Górna Grupa 2024, s. 286, il.
- Szpak Jacek, *Szkolnictwo początkowe w małym miasteczku od XV do XXI wieku na przykładzie Żarek*, Cum Laude, Żarki – Bielsko-Biała 2024, s. 155, il.
- Śląska republika uczonych*, red. Marek Hałub, Mariusz Dzieweczyński, Marcin Mioddek, [przekł. na j. czes. Libor Martinek], Neisse Verlag – Oficyna Wydaw. ATUT – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe, Dresden – Wrocław 2024, s. 362, il. (Res Publica Doctorum Silesiaca, vol. 11). Tekst równol. pol.-niem.-czes.
- W służbie polskiej nauki i kultury. Instytut Śląski 1934–2024*, red. nauk. Leokadia Drożdż, Piotr Pałys, IŚ, Opole 2024, s. 227, il.
- Wspólnie tworzymy historię. Nasze XXX-lecie*, [red. Danuta Szewczyk-Kłos, Anna Błaszczuk], Wydaw. UO, Opole 2024, s. 269, il.

Nauki inżynieryjne

Architektura, budownictwo

- Buchalik Henryk, Tymoszyk Andrzej, Krzemińska Grażyna, *Fadom. Symbol budownictwa wielkopłytkowego. PBM PW „Fadom” w Żorach – ocalić od zapomnienia*, MM, Żory 2024, s. 324, il. (Tożsamość, t. 6)
- Logika lokalności w dobie globalizacji. Modelowy budynek socjalny zabudowy mieszkaniowej w Piekarach Śląskich. Praca zbiorowa*, pod red. Beaty Majerskiej-Pańlubińskiej, [aut. Jan Kubec i in., tł. Monika Cesarz, Wojciech Cesarz], Wydaw. PŚ, Gliwice 2024, s. 207, il. (Monografia / [PŚ], nr 1021). Tekst równol. pol.-ang.

Przemysł, rzemiosło

- Kopalnia „Reden” w Dąbrowie Górniczej. W stulecie katastrofy z 1923 roku*, Wiesław Kotarba, Zbigniew Mirkowski, Janusz Tomczyk, Mateusz Siembab, MM „Szttygarka”, Dąbrowa Górnicza 2024, s. 104, il.
- Kształty użyteczne. O meblach giętych z Podbeskidziem w tle. Fabrykanci, ludzie i produkty*, [red. prow. Grzegorz J. Pacek, aut. tekst. Piotr Kenig i in.], Prosperplast 1, Rybarzowice 2024, s. 165, il.
- Kudyba Teresa, *Dawne cementownie Śląska Opolskiego*, Sindruk-DIMK – na zlec. Teresa Kudyba Produkcja Telewizyjna i Filmowa tressFilm, Opole – [Daniec] 2024, s. 131, il.
- Rygus Piotr, *Werk. Historia huty „Batory” („Bismarck”)*, Ośrodek Industria, Chorzów 2024, s. 391, il.
- Wawrzynek Rafał, *120 lat Kopalni Węgla Kamiennego Bielszowice 1904–2024*, Polska Grupa Górnicza S.A. Oddział KWK Ruda, Ruda Śląska 2024, s. 231, il.
- Wokół górniczej tożsamości. Materiały pokonferencyjne*, red. Robert Ciupa, Sebastian Rosenbaum, Dariusz Węgrzyn, ŚCWIS, Katowice 2024, s. 160, il.
- Współczesne aspekty zagrożeń naturalnych w górnictwie. Praca zbiorowa*, pod red. Janusza Makówki, GIG – PIB, Katowice 2024, s. 190, il.

Transport, łączność

- A jednak kolej, 5, Przemysł na szynach. Kolej wobec industrializacji. Praca zbiorowa*, pod red. Przemysława Dominasa i Dawida Kellera, Księży Młyn Dom Wydaw., Łódź 2024, s. 285, il.
- Olchowik Jan, *165 lat kolei żelaznej w miejscowości Morgenroth – Chebzie – Ruda Śląska-Chebzie 1859–2024*, Zarząd Oddziału Polskiego Związku Filatelistów, Ruda Śląska 2024, s. 42, il.
- Olchowik Jan, *Korespondencja pocztowa z placówki pocztowej Morgenroth – Chebzie – Ruda Śląska 8 (Chebzie)*, Zarząd Oddziału Polskiego Związku Filatelistów, Ruda Śląska [2024], s. 46, il.

Nauki przyrodnicze

Nauki o Ziemi i środowisku

- Bączek-Kwinta Renata, *Ochrona ekosystemów przed inwazyjnymi gatunkami roślin obcego pochodzenia w południowej Polsce. Dobre praktyki i nowe wyzwania*, red. Katarzyna Bzdęga, Alina Urbisz, Barbara Tokarska-Guzik, Wydaw. Nauk. Kontekst, Poznań – Katowice 2024, s. 286, il.
- Dobre praktyki w ochronie ptaków na stawach karpiovych i innych zbiornikach antropogenicznych*, [red. Damian Czechowski, Wojciech Gałosz], Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Towarzystwo na rzecz Ziemi, Katowice – Oświęcim 2024, s. 72, il.
- Hydrogeologia w praktyce – praktyka w hydrogeologii. Hydrogeologia dla bezpieczeństwa, gospodarki, energetyki i środowiska. Praca zbiorowa*, pod red. Przemysława Bukowskiego, Ewy Krogulec, Jacka Szczepińskiego, [aut. Adam Bajcar i in.], GIG – PIB, Katowice 2024, s. 252, il.

Ochrona i badania ptaków wodno-błotnych w Dolinie Górnej Wisły. Wyniki i efekty, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Katowice [2024], s. 60, il.
Stobrawski Park Krajobrazowy. Monografia przyrodnicza, pod red. Michała Sierakowskiego, Grzegorza Hebdy, UO – Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych, Opole – Jarnołtówek 2024, s. 674, il.